

(סוף קורח)

4 החטא שבפרשתנו הוא חטא של טשטוש המדרגות. טשטוש מדרגות נמצא אף בחטא המרגלים, שהוא כפירה במציאות של השראת שכניה בתחתונים דרך אומה מיוחדת. כל הריאליות של עם ישראל בעולם-הזה מתגלה דווקא בהיותו בארץ, "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ"¹¹. יש קדושה בחלק האנושות הזה ויש קדושה בארץ הזאת. דיבת הארץ היא דיבה על מציאות ההופעה המיוחדת של "ושכנתי בתוכם"¹² שבעם ישראל; כאילו כל העמים הם אותו ענין... עם זה נוצר במציאות האנושית הממשית ולא בשמים, וצריכה להיות לו קרקע תחת רגליו. "מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ"¹⁷. כל ענינו האלוהי של עם ישראל הוא לקדש את השם בתחתונים, בעולם-הזה¹⁸. לכן, העם והארץ הם קדושה אחת.

10 ולמעלה מזה, תחילת הקלקול היא בטשטוש המדרגות שבדברי אהרן ומרים "הלא גם בנו דבר"¹³ ד'; שנינו שייכים לאותה מציאות כלל-ישראל. זאת אשליית מדרגות. אמנם נכון שהכלל כולל את כולם, כקטן כגדול, אבל ישנם חילוקים ומדרגות¹⁴.

כל טשטוש מביא חורבנות וסכנות נוראות לכולם. ומכאן לפרשתנו באמירת קורח "כל העדה פלם קדשים"¹⁵. מתוך-כך הטענה על משה רבינו שהוא מתנשא¹⁶.

קורח טוען: "כל העדה פלם קדשים"¹⁵, כולם שוים, יש "דמוקרטיה"²¹. אבל במציאות יש מדרגות בכל התחומים, וגם בתוך עם ישראל. כשם שכלל-ישראל נבחר מכל העמים, כך יש מי שנבחר בתוך כלל-ישראל²². הכהונה היא המדרגה הגבוהה בישראל²³, המפורטת בפרשת "אמור". קריאת קורח היא ערעור ופקפוק בסדר האלוהי של מדרגות הקודש בתוך האומה²⁴ כדברי רש"י²⁵, ולכן יש צורך שהדברים יתבררו בכל תוקף²⁶...

מתוך סיבוכים אלה של קורח ועדתו, מתברר בכל תוקף ענין קדושת ישראל בכל מדרגותיו. מפני הערך המיוחד של הכהונה, "הזר הקרב יומת"²². וכן בתוך שבת²⁸ לוי, ישנן מדרגות בין קודש לקודש, בין כהנים ללוויים, ומתברר חלק הכהנים והלוויים בפירות הארץ.

לחול הרבים אגגר 136-138, 182, 194

אמנם, יש לכל יהודי פוטנציאל להיות קדוש, אך בפועל יש מדרגות בקדושה, "ולא חרבה ירושלים אלא מפני שהשוו בה קטן וגדול" (שבת קט ב). כלומר גם בין תלמידי החכמים יש מדרגות. בכל ההווה יש מדרגות. 30 יש הייררכיה המבטאת סדר, ולא אנרכיה הממחישה שהכל אותו דבר.

מרח הרב קוק מסביר (אורות שם) שאותו הדבר שקורח עשה בעם ישראל, הנצרות עשתה באומות העולם בקוראה: "כולכם קדושים", אין הבדל בין עם לעם, אין עם קדוש ונבחר, כולם אותו הדבר.

יהודי וגוי - היינו הך. יש לטשטש את ההבדלה. נכון, אמנם יש משותף: אנחנו והגויים שייכים לצלם אלוהים, אך בתוך צלם אלוהים יש הבדלה, וגם בתוך עם ישראל יש הבדלה: יש אהרון הכהן ויש יהודי פשוט ויש את הדבר המשותף - סגולת ישראל. קורח טשטש את המדרגות שיש בקודש באומרו שכולם יהודים טובים, גם אהרון הכהן גם השכן ממול. - לא נכון! זה לא אותו הדבר.

40 המחלה הזאת היא מחלה כוללת. אמנם לכאורה הוא אמר "כל העדה כולם קדושים". אז תגיד שהוא טועה, וזהו. - לא! האדמה צריכה לבלוע אותו ואת כל עדתו אחת ולתמיד. מדוע? כדי שנדע שהדבר הזה הוא תורבן שאי אפשר לתארו. חורבן העולם וטשטושו. לכן, היה צריך להעניש את קורח ועדתו בחומרה רבה שכזו.

45 שנוכה בעזרת ד' לדעת להבדיל בין קודש לחול, בין אור לחושך ובין ישראל לעמים, וזאת בעזרת התורה שנותנת לנו את האפשרות, את הרמזים והדרכים להבחין ולהבדיל בין הדברים. "ולא יהיה כקרח וכעדתו".

פרשה ורואה - הרב שאה אגין - 445-447

האמירה "כל העדה כולם קדושים" אינה נכונה? הרי אנו אומרים תהיו לי ממלכת כהנים קדוש, אנו מדברים על סגולת ישראל, על הסגולת של האומה הישראלית, על הקדושה הגנוזה באומה ית, שגם אם יהודי חוטא הקדושה נשאת בפנים. על כל פנים, הישראלית אינה נמחקת, גם אם חוטאים וגם אם פושעים, אם כן ל העדה כולם קדושים, אז מה הבעיה?

בה: קודם כל, האמירה "כל העדה כולם קדושים" אינה עברית צריך לומר "כל העדה כולה קדושה" אך לא "כל העדה כולם". באופן פשוט צריך לומר: "כל העדה קדושה", כי סגולת האומה קדושה הפנימית, אך אין זה מחייב שבפועל כל אחד באומה יהיה

אך באיגרת תקנ"ה (אגרות הראיה ב) שהכל מורכב מסגולה ובחירה: לה שהיא תכונה אלוהית, טבעית, מולדת המוטבעת בנשמה, ויש חופשית. האדם בוחר האם הוא רוצה להתנהג על פי הסגולה הזו האם הוא רוצה ללכת על פי טבע נשמתו או לבגוד בה. כלומר, ל העדה כולם קדושים, אך בפועל יש שהם יותר קדושים ויש קדושים, אך לא כולם קדושים.

הרב קוק מסביר ומבאר את ענין הקדושה: "הקריאה של 'כל העדה קדושים' וכתובם ה' היתה קריאה לועגת לכל תוכן הקודש ולכל ת וההכנה התוכנית, הדרושה להיעשות, עד שיהיה הקודש מבוסס באמת, שיהיה מובטח מכל פגם וסאוב" (אורות עמ' לב). כיצד אפשר ת כל אחד לאהרון הכהן שהיה אדם שהגיע למדרגות עליונות ת ד' ובמסירות עצומה. האם כל אחד דומה לו? - לא! זו קריאה שעושה צחוק מערך הקודש וגדלותו. הקריאה הזו אינה מתחשבת הדרושות להגעה למדרגות אלו, אלא היא מתייחסת לקודש בזלזול

הַבְּדִלָּה וְהַכְּלָלָה

כח

שני קוים עוברים לפנינו בהדרכת הכלל והפרט, קו המבדיל, וקו המחבר. הקו המבדיל היא ההתכנסות האישית, שהיא באה מתוצאת השאיפה להשלמה רוחנית פנימית, מחשבתית והרגשית, ומוזה גם כן טבעית ופעולתית, המסתעפת ממנה, שרק איש המעלה בהתבודדותו יוכל להשיגה, לציירה ולקנותה, וכל אשר ירבו עליו חברים ומתחברים הנם עושקים ממנו את האושר העליון של הבדידה האצילית, ושטף המעין המקיר כל כך חיים עליונים, טהורים ועיזים, קדושים ונאצלים, הוא מזדער ומצטמצם.

בהדרכת הכלל באה במקומה הבדלה כתתית, הבדלת שבט לוי ביסוד האומה, והבדלת הכהונה מתוכה. בזמנים המאוחרים, הבדלת חברים מעמי הארץ, ובכלל הרי הוא התוכן הרחב של הבדלת ישראל מן העמים, ובהרחבה יותר קדומה, הבדלת האדם מכל הבהמה והחיה, על ידי הגדרה של חלקים מיוחדים, תורות ומשאת נפש מיוחדות, שבהם עומד עולמו הפנימי האנושי, המתנשא למעלה למעלה.

אבל בתוך עמקה של הבדלה זו התחברות והכללה גנוזות הן, כלולות הן בכללותה. הכחות המפוזרים בכל המרחב, שמהם יבדל הנבדל, הולכים הם ופועלים לטובה בעצמיות העליונה של הצביון השלם הנבדל, והשאיפה מזיזה הוזה פנימית אדירה אצילית ומקודשה את כל המרחב.

האדם, בהתבדלותו מכל החי והתרוממו בספירתו העליונה הוא מתכשר דוקא על ידה להתעלה ולהאדר עד היותו צביון כללי, הנושא בתוכו את ההתעלות הרחבה של כל העולם כולו.

האומה המיוחדת, סגולה מכל העמים. בשמרה את כל סגולותיה הפנימיות, בהתבדלה מכלם, הרי היא מוכנה להתכשר להעשות לאור גוים, ותשועת אפסי ארץ.

השבט הלוי, בהתיחדותו בתנאיו המובדלים הרי הוא מתאצל והולך ושומר את צביונו, מתקדש ומתנשא עד היותו לברכה לככללות האומה. והכהונה, בקדושה המיוחדת הרי היא מתעלה עד כדי שאיבה עליונה של רוח הקודש, לאושר הכלל כולו, ועילוי מהותו היותר פנימית.

החברים, יחידי הסגולה, בהבדלם מעמי הארץ, הרי הם שומרים את שאיפתם הרוממה, העולה למעלה למעלה מכל הערכים הרגילים, ומתחטבים להיות לנושאי כשרונות ורעיונות, שבהתפשטם הרי הם למקור ברכה לרבים, ובעמידת צביונם בחיים הרי החיים בעצמם מתבססים, מוצאים את ערכם, והולכים במסלה הקולעת אל מטרנתם הנצחית והזמנית.

וזאת היא נחלת ד' בכל דרך הקודש, הפרדה על מנת התחברות, להיפך מההכללה הגסה, המדברת גדולות ואומרת לאגד הכל בתבילה אחת, ומאבדת את כל הוד רוחני ואצילי. וסוף כל סוף על ידי החשכת החיים נעכר אור הדעת הצלול, והאהבה הגסה המיוחדת של כל בריה מתגברת ונעשית מזוהמה, עד שהכל מתפרד, והארץ כולה תנוע כשכור מכובד פשעה. סטרא אחרא שרי בחיבורא וסיים בפירודא, וסטרא דקדושה שרי בפירודא וסיים בחיבורא, ושם גופיה איקרי שלום.

אורא קווא הא א תטא - תיא